

PAGINA CINEMATOGRAFICA

ELS GRANS FILMS

Joana d'Arc

per Geraldine Farrar i Wallace Reid

Es sorprenent veure les noves conquestes que fan cada dia els americans en el camp del cinema. Els americans foren els primers i els únics en allò que podríem dir-ne la gran pel·lícula dinàmica. Les visions d'aire lliure o de moviment, l'espectacle generós i magnífic de la cursa salvatge dels cavalls i la lluita dels homes. Més endavant, els americans arribaren a la perfecció en la pel·lícula dramàtica, a la francesa, amb un sabor naturalment ben propi del nou continent. Exemple d'aquesta pel·lícula "La Marca de Foc" on poguérem apreciar per primera vegada i en son grau màxim, el talent dramàtic de Jesse Hayskava. En aquest ram de pel·lícules dramàtiques i còmiques, han presentat les figures de més prestigi que hi ha en el món del cinema, exemple: Mary Pickford i William Hart, sense contar les creacions de Chaplin, que estan per sobre de tot, i entre ells gairebé dins l'ordre de les coses sobrehumanes. Ara els americans Geraldine Farrar i Wallace Reid, se'ns presenten com a protagonistes d'un gran film històricollegendari. Per aquesta mena de manifestacions resultava que els productors de Nord Amèrica no hi estaven del tot dotats, o que eren poc madurs encara.

En general, les pel·lícules històriques s'han ressentit de la manca de mitjans per a produir l'ambient desitjat. Han estat coses de cartó i de guardarroba. Recordem tot aquell enfilat de films històrics que produïa la casa Pathé d'ans de la guerra. Si ara ens els projectessin, apretaríem a corre. Els italians havien lograt efectes molt apreciats en aquelles grans màquines com "Cabiria" i "Salambó"; especialment "Cabiria". Algunes altres creacions italianes, que havien vingut aquí amb un gran reclam com per exemple aquell "Attila" interpretat per Febo Mari, eren senzillament tronades, apreciats molt l'esforç, els diners i la bona voluntat que havien esmerçat per a produir uns efectes que no arribaven als ulls de l'espectador.

En el meu darrer article cinematogràfic, citava una pel·lícula alemanya molt important, dintre aquest gènere històric: "Anna Boleyn", interpretada per la Henry Porten. Verament és aquest un film formidable i impressionantíssim, en el qual no s'hi veu el cartó per cap banda. Sembla que els alemanys, en el gènere de la pel·lícula històrica han de donar obres molt bones. Jo n'he vist d'altres a part d'"Anna Boleyn", que són molt superiors a les italianes i a les franceses d'aquesta mena. "Les aventures de l'elector August de Saxònia", "Caterina la gran, de Rússia"; "Danton" i altres que no em vengen a la memòria, poden servir d'exemple.

Ara ens trobem en presència d'aquest nou film "Joana d'Arc", i podem dir sense exagerar ni pecar d'apassionats, que és una obra que satisfà totes les exigències. No precisament per les dues figures principals, Geraldine Farrar, es descompença molt dignament del seu difícil paper, però no fa res de l'altre món.

Wallace Reid està desconegut, i el seu treball no té absa-

ment res de particular. Ens agrada molt més vestit de frao i donant un cop de puny quan convé, per rompre la seva finor una mica poc viril.

La valua de "Joana d'Arc" rau, precisament, en les escenes de conjunt. En aquelles escenes que fins ara només havien presentat escassíssimes pel·lícules italianes. Els moments de prova de la pel·lícula, aquelles visions del selge del castel: del due de Borgonya per les tropes de Joana d'Arc, són d'una tan entusiasta magnificència, que hom sembla que senti aquella onada de tragèdia heroica, amb el combat eos a cos, amb aquelles topades de cavalls guarnits, i les baralles de milers i milers de llances esmolades. Tot això és magnífic i impecable. És una cosa que commou els ulls de l'infant més ingenu, de la dama més sentimental i de l'home més exigent, d'aquell que fa la mitja rialla davant de tot i que no troba res bé.

El suplici de Joana d'Arc, amb aquella plaça essencialment mig-eval, i amb tots els preparatius de la foguera i la manera de resoldre l'escena final del martiri, amb noblesa i bon gust, produeixen un efecte forment dramàtic, sense arribar al reusisme cru a que hi són molt donats els alemanys i que a nosaltres ens molesta.

Un altre aspecte que ens fa aquesta pel·lícula digna de tot elogi, és la manera com és presentada la figura de Joana d'Arc. No hi ha cap detall d'un sentimentalisme antipàtic. La figura dolçament humana, sense deixar d'ésser femenina, és aguantada sempre per una mena d'aire heroic i religiós, que predomina en tots els seus moments, fins quan sembla que serà dominada per la feblesa femenina. Aquesta visió de Joana d'Arc és nua i clara sempre i no perd mai el to heroic i el to extraordinari que justifica les seves empreses meravelloses.

S'ha de fer constar que la presència de la donzella d'Orleans i de totes les seves aventures, és somniada per un soldat anglès a la trinxera. I el sacrifici de la vida d'aquest soldat, després del somni magnífic, ve a ésser una concessió a una "entente cordiale" sentimental, molt pròpia per a emocionar el gran públic, especialment el públic francès.

Els que segueixen amb interès la vida del cinema i s'empenyen quilòmetres de visions ensopides i de drames repetits, no poden deixar de veure "Joana d'Arc". És molt difícil dir d'una cosa si és la millor o la pitjor dintre el seu ram, per allò precisament de què sempre hi ha un millor i sempre hi ha un pitjor, però el que jo puc dir, sense cap mena d'apassionament, perquè fa molta anys que vaig a veure cinema i a la veritat ja començo a estar-ne una mica tip, el que puc dir, doncs, és que Joana d'Arc, és de totes les reconstruccions medievals que he vist a la pantalla, la que m'ha fet un efecte més viu, no sé si per la suggestió de l'argument o pel gran treball, esforç i riquesa que han esmerçat els productors, els quals en aquesta ocasió podem dir que no hi han deixat de jugar res, ni els ha vingut d'un sacrifici.

JCSEP MARIA DE SAGARRA

Noves de tot el mon

En Charlot als encants

Fa pocs dies a París un curiós va descobrir al mercat de trastos vells un fragment bastant important d'una vella pel·lícula d'En Charlot tota ratllada i feta malbé. Se li va acudir examinar-la i va poder constatar que es tractava d'una escena d'una pel·lícula del rei dels còmics. Tot seguit va demanar al dron: quant ne volia de tota la cinta i aquest, amb gran despreocupació, va contestar-li que li vendria a quaranta cèntims el cèntim.

El comprador va començar la negociació de dir-li que no regatjaria pas, car es tractava de posseir un record d'En Charlot.

Immediatament el marxant va canviar d'opinió i exclamà:

—Ah, perdó! no sabia que es tractava d'una pel·lícula d'En Charlot; essent així no la vull vendre. Si vol, m'hi vendrà solament algunes imatges a no de quaranta cèntims cada imatge. Bé, si volen, essent d'En Charlot!

El bon client va accedir-li sense protestar, mentre el marxant, amb unes espatlles, va començar a fer troços d'En Charlot. Adués va pintar un cartell en el qual anunciava que venia una pel·lícula del cèlebre Charlot.

En menys de mitja hora va vendre tota la cinta.

Aquesta anècdota prova fins a quin extrem arriba la popularitat d'En Charlot.

El cine a Holanda

El cinema a Holanda no ha assolit un desenvolupament tan gran com a Bèlgica, país que és considerat ideal pels amants de la cinematografia. Amb una població de prop de sis milions d'habitants Holanda té solament cent setanta cinemes, que en aquell país en diuen bioscopes i una cinquantena de locals utilitzats circumstancialment per a la projecció de pel·lícules. A aquest podem afegir-hi una vintena d'empresaris ambulants proveïts de grups electrògens i que donen sessions pels pobles.

Les pel·lícules preferides són les americanes i les alemanyes, que dominen completament el mercat.

Els holandesos tenen també una important casa productora situada prop de Haaekem, la qual fou fundada fa més de dos anys.

L'edat de les grans artistes del cine

A quina edat s'enten 18 anys al cinema? Aquesta pregunta, que sembla superflua de primer any, no ho és tant si hom té en compte que l'edat de les estrelles de la pantalla no és pas certament la que elles ens diuen.

D'aquí ve que moltes vegades veiem en pel·lícules ingènues de més de 50 anys i pensem que són joves.

presentats per dames excessivament joves.

Hi ha una artista que declarava tenir 18 anys quan el cinema començava a prendre increment... d'això fa un part de segle i aquella seguia tenint els seus 18 anys!

El cert és que al cinema és molt difícil a una dama decerta edat representar papers d'ingènues. L'objectiu és terriblement indiscret i això ha motivat que els directors d'escena americans es mostrin actualment molt intrasigents.

Un director americà es divertia fa pocs anys fent una classificació de l'edat dels papers femenins al cinema les classificava així: noies, dels sis als setze anys; ingènues, dels setze als vint-i-dos; joves, dels divuit als vint-i-cinc; dones joves, dels divuit als vint-i-cinc; primeres actrius, dels divuit als trenta; dames fatals (traïdores), dels trenta als cinquanta anys; i dames de caràcter, dels vint als cinquanta anys.

Respecte a l'edat de les dones i sobre tot de les artistes del cinema se'n podrien escriure moltes coses.

En Jackie Coogan

El famós noi està preparant-se i estudiant per a començar ben tot la impressió d'una nova pel·lícula, l'argument de la qual es desenvolupa en un circ.

Sembla que per a començar-se millor de l'ambient d'aquest producció el petit Jackie romandrà durant algun temps en un espectacle d'aquesta mena fent vida entre els artistes de circ.

Un concurs d'estrelles

En un concurs celebrat a Amèrica per establir quina era l'estrella cinematogràfica que tenia més simpaties entre el públic americà va sobresortir un nom entre els de la llista: aquest era el de la gentil artista Mary Pickford, que havia conseguit la gran majoria dels vots.

El procés contra En Rudolph Valentino

Malgrat d'haver perdut la primera part del seu plet, per ruptura de contracte amb la Famous Players Lasky Corporation, En Valentino segueix defensant-se contra aquella firma, que li reclama alguns cents milers de dòlars per danys i perjudicis. Entre els càrrecs que fa la Famous Players contra En Valentino s'hi lleixen expressions com aquestes: vergonyós, irregular, inacceptable, imprudent i escandalós.

Clara Kimball és compositora

La gran artista cinematogràfica Clara Kimball, ultra el seu gran temperament artístic per a les pel·lícules, té una gran afició per l'art en totes les seves manifestacions; entre elles recordem que és una excel·lent compositora de música i té compostes algunes peces que han obtingut un gran èxit a Amèrica.

Una enquesta indiscreta

Una revista cinematogràfica americana va obrir fa poc una enquesta fent als seus llegidors unes preguntes indiscretas, tals com aquestes: Quin és l'as o artista masculí de la pantalla que més us agrada, estèticament parlant? El 75 per cent de les respostes oren a favor d'En Valentino.

Quin és el vostre ideal moral com a home? El 80 per cent de les respostes varen designar a En William S. Hart.

Provas de pel·lícules

GAUMONT

"Otel·lo, o el moro de Venècia"

El dimecres de la setmana passada va pasarse de prova al Cine Kursaal aquesta interessant pel·lícula, l'argument de la qual està basat en la immortal obra de Shakespeare, essent editada per la casa U. F. A. de Berlín.

Es tracta d'una pel·lícula que ha recorregut triomfalment les primeres nacions europees i que el mateix que les altres obres de la cinematografia alemanya, és d'una riquíssima i apropiada presentació, extraordinària en tots els aspectes, ço que fa que aquest film figure entre els millors que es coneixen.

La casa U. F. A., tractant-se d'una obra tan coneguda com Otel·lo, ha fet una veritable selecció dels intèrprets, cercant, entre els artistes alemanys, aquells de reconeguda fama que millor s'adaptessin als personatges de l'obra. En efecte, el paper de Otel·lo fou confiat al gran actor Emil Jannings, el colós dels personatges històrics que encarna el paper de "El moro de Venècia" amb gran sinceritat i amb devassall de

fació i gest. Tota la estructura de la peça mora ha estat recollida per En Jannings per a donar-nos la sensació avassalladora de l'amor i la brutal impetuositat dels seus que maten, donant la visió més exacta de la realitat.

El paper de "Iago" l'interpreta el gran actor Werner Krauss, que tant triomfs ha assolit, el qual, encara que no està prou identificat amb el caràcter del personatge que representa, està, com sempre interessant, donant la sensació de l'esperit malèfic i traïdor.

La bellíssima artista Ica de Lenkffy, en el paper de "Desdemona", ha sapigut aparellar la seva gentilesa extraordinària amb un treball artístic admirable, malitiant magistralment el caràcter de la protagonista, tot bellesa i candor.

"La donzella preferida", encara que és un paper secundari, està interpretat per la estrella alemanya Lya de Putty, de gran bellesa.

Després de ço que acabem d'exposar referent als mèrits de la pel·lícula "Otel·lo", no és pas aventurat assegurar que aquesta exclusiva de la casa Gaumont obtindrà un gran èxit i la seva justa classificació entre les més grans obres de l'art cinematogràfic.

Pròximes estrenes

Duos grans exclusives

La casa F. Trias S. en C., que té per a estrenar aviat la gran exclusiva "La veu de la raça" ha adquirit també la magnífica producció "L'atracció de la mort", interpretada pel conegut artista Hans Mieldeurroff, que va crear el paper de protagonista en "La conjuració de Gènova" i "La mestressa del món".

La dansa de la mort

Dintre de poc s'estrenarà aquesta bella pel·lícula exclusiva de la casa M. de Miguel. Es sensillament maravellosa la interpretació del paper que representa la insigne actriu Alla Nazimova, la qual, en l'escena final del drama, donés de gran tragèdia, se'ns revela com una admirable dansarina, sola el qual aspecte no la coneixiem.

L'emoió i l'interès dramàtic de "La dansa de la mort" són extraordinaris i seria difícil trobar entre les pel·lícules d'aquest gènere un assumpte tan humà i tan poètic a la vegada.

"Madame Recamier"

Aquesta gran pel·lícula històrica del programa M. de Miguel, s'estrenarà dijous, dia 11, al cine Kursaal.

"Les aventures del capità Kidd"

En diem que es tracta d'una pel·lícula d'aventures i que n'és protagonista el gran atleta i actor Eddie Polo, n'hi ha prou per a avenyar que està destinada a assolir un gran èxit.

La casa P. de Casals ha donat l'exclusiva d'aquesta sèrie a un dels més importants cinemes de Barcelona, on s'estrenarà dijous. La pel·lícula ha estat ja representada a Madrid, Saragossa i València i per tot arreu ha assolit un èxit franc.

Estrenes de la setmana

Saló Catalunya.—"Joana d'Arc", portentosa producció cinematogràfica, interpretada pels eminents artistes Wallace Reid i Geraldine Farrar i de la qual pel·lícula en publicuem la crítica en aquesta mateixa pàgina.

"Ànimes inquietes", del Programa Ajuria, per la genial artista Ethel Clayton.

Kursaal.—"Una dona", preciosa comèdia d'argument molt fi i interessant, per la genial artista Petia Blanca. "Àngelet", pel·lícula per la genial nena propiè Regina Dumien. "L'avis a la porta", bellíssima producció de l'elegant i genial artista Norma Talmadge.

Palau Cine.—"Bomba va", pel·lícula molt còmica; "La filla de la Lley", d'argument molt interessant, i "La filla de Napoleó", tercer i quart episodis, obtingint cada dia major èxit.

ARGUMENTS DE PEL·LÍCULES

MADAME RECAMIER

Els temps que varen seguir a la revolució francesa adoleixien dels mateixos defectes que en tota època de decadència ha tingut la Humanitat. Els usurers i petardistes feien de les seves sempre en profit propi, aconseguint gràcies i beneficis.

Barras, el president de la Convenció, rodejat de dones tan boniques com fàcils, residia en les tulerias. Al seu costat vivia Josefina Beauharnais.

Napoleó Bonaparte, un pobre oficial retirat, busca el gran actor trágic parisenc, i no sols logra el favor d'aquest sinó també a seva protecció.

En aquesta època d'immoralitat general florixia en un convent, on pura i immaculada, la bellíssima Julieta Bernard.

La seva mare, portada de l'amor i dona envejosa, pretén llançar Julieta en els braços de Romeu i la flama de l'amor encén llurs cors.

Comença Napoleó a pujar el cim de la glòria.

Caigut en la trampa que li prepara Josefina de Beauharnais, Napoleó és casa amb ella, proclamant-se primer cònsol i diadador de França.

La infidel Josefina mori camí per Talma; més aquest apassionat a la vegada de Julieta, la rebutja bruscament.

Josefina, cada vegada més gelosa i desesperada, és val de totes les intrigues del seu cor femení perquè Napoleó cedi Julieta amb Recamier.

Julieta busca refugi en els braços de Talma a qui Recamier ha fet entretant guardador del secret de que ell és el pare de Julieta, troba així la solució de l'intrínsec problema. Davant del món i davant del home Julieta serà la muller de Recamier i davant de Déu i del fall suprem, ho serà de Talma.

Napoleó arriba a ésser emperador de França.

La bella Julieta rebutja l'oferta de Napoleó d'exercir un càrrec d'importància en la seva cort.

L'enveja de la mare de Julieta no deuen arribar a la intriga, i en perfecte acord amb el prefecte de policia, M. Fouché, prepara un sopar íntim quins comensals seran Napoleó i la bella Julieta.

Madame Bernard explica el marit en "so de triomf" la "inexorable diuina" de la seva filla; més aquell, un convençut realista i enemic de Napoleó dispara la seva pistola sobre aquest, sense cap resultat. El porten a la presó, condemnant-lo a mort.

Per a fer propaganda en favor de Napoleó es fa creure al poble que l'acció comença per Bernard procedint del partit realista.

BIOGRAFIES

Tom Moore

Aquest gran artista cinematogràfic va néixer a Meath (Irlanda), el dia primer de març de l'any 1883; diu ell que va venir al món amb el somriure als llavis, car el seu pare li deia molt sovint que quan era petit no plorava ni criava mai.

En Tom Moore va cursar els seus estudis a Irlanda i un dia, com acostumen a fer-ho tots els joves anglesos i americans, va anar a fer un petit viatge per a conèixer món. Les aventures l'arrien i això fèn que als vint anys s'embarqués molt content cap Amèrica.

Després de córrer moltes aventures, l'any 1904 va començar a fer d'artista en un petit teatre de Chicago. Fou contractat després com a primer actor i va marxar de tornada per Amèrica amb una companyia bastant dolenta. L'empresari va fugir amb els diners i En Tom, amb els còmics que l'acompanyaven, va trobar-se al mig del carrer sense feina ni diners. Durant vuit anys va formar part d'una vintena de companyies de teatre, totes les quals van fer fallida.

L'any 1912, amb motiu de trobar-se sense feina, es presentà al Estudi de la Kalem, tenint la sort d'ésser contractat per a representar un petit paper en un pel·lícula, l'execució de la qual va durar solament dos dies. El seu relatament petit que li havia estat assignat era, no obstant, equivalent al que guanyava ordinàriament a l'escenari en una setmana.

Això feu que s'interessés vivament pel cinema, que aleshores començava de prendre increment i que presentava probabilitats de donar més profit que no pas el teatre.

Va treballar dos anys solament i va produir tant i tan bé que a l'any 1914 era ja director d'escena, autor d'arguments i director d'un studio a Nova York, Cal remarcar que en aquella època no era pas tan difícil com ara arribar a sobresortir al cinema. Malgrat això, va abandonar la seva companyia per a entrar de golan jove a la casa Lubin, on va impressionar Dollars and The Woman amb Ethel Clayton. Aquesta va ésser la seva primera gran pel·lícula. L'any 1915 va impressionar Who's Guilty? amb Anna G. Nilson per la casa Pathé. Aquelles pel·lícules el van fer popular i va tornar a l'escena.

En l'habitació de Talma Julieta, amb els ulls plens de llàgrimes, cau en braços del marit estimat, puix l'indult del pare ha estat rebutjat per l'emperador. Talma li promet ajudar-la.

La coronació de Napoleó ha de celebrar-se amb gran pompa i fastuosidad. Napoleó aprèn amb Talma la manera de portar els trajes de luxe, les cerimònies i tot el que pertany al seu paper d'emperador. En una escena l'assassina—femur un indult—se les arregla Talma de sort que l'emperador firmi l'indult de Bernard. L'emperador ho fa; mes en adonar-se de l'engany retira la seva amistat al gran actor.

Madame Recamier és expulsada de França; Talma promet acompanyar-la i intenta no assitir a la representació de gala. Assabentat l'emperador, el fa portar pres al teatre perquè representi el paper de Romeu; allí sent que tan aviat acabi la representació serà portat a la presó.

El públic en aparèixer Talma en l'escenari, protesta d'una manera ostensiva contra Napoleó. L'escena que representa la mort de Romeu, és la que l'actor celebra un dels seus grans triomfs exercicis en el públic l'efecte de sempre: d'admiració i consternació; el públic aplaudeix amb deliri, demanant que l'artista es presenti novament, però aquest no apareix; s'ha envenenat de debò. La notícia es propaga pel teatre i el públic esclata en crits d'indignació contra l'emperador.

El colze tancat de madame Recamier espera a la porta del teatre. Julieta, roment els darrers instants junt al cadàver de Talma que jeu encara en l'habitació on es vestia. El criat de Talma fa remesa a l'emperador d'un paper contenint la darrera voluntat de l'infortunat artista, el qual desitja ésser conduït a aquella mateixa nit a la seva casa de camp, pregant que se l'enterrin allí sense cap mena de cerimònia. Napoleó accedeix a la petició d'aquell que fou el seu amic.

La multitud agolpada davant la porta del teatre espera silenciosament a l'afigida la sortida del cadàver. Entrant, Talma, que havia pres solament un narcòtic, torna en si amb gran sorpresa de Julieta, la qual, abastada per les emocions, cau als braços del seu veritable marit.

En el colze de la Recamier van els dos amants, embriats d'amor i de felicitat en vers l'eterna primavera de la vida, onvers l'alba somrient dels nous amors.

El gran Talma ha sapigut engranyar el gran Napoleó.

per alguns mesos en un teatre de Nova York.

La casa Lasky el va contractar a fi de l'any 1916 i el seu primer film per aquesta companyia fou Jaguar Clothes. Al poc temps va ajuntar-se amb la Mac Murray—la qual havia desenvolupat ja celebre per les seves nombroses produccions i amb ella va impressionar The Princess Rwig, que va obtenir un gran èxit.

Essent un decidit partidari de rometre completament lliure, no es decidia a signar un contracte, malgrat les interessants proposicions que li feia la Lasky i va entrar al Studio del vell coronel Secig a la casa del qual va filmar Brown of Narnand i Cinderella Man, amb la Mae Marsh, fent demés moltes altres pel·lícules.

De retorn a Nova York va entrar a la Goldwyn, on treballava en qualitat d'as. Les seves primeres produccions per a aquesta casa foren Just for the Night, Go West Young Man.

Als estudis de Califòrnia va produir, també per la casa Goldwyn—una sèrie molt nombrosa de pel·lícules en 6 i 8 parts, que retornaren la grandiosa popularitat que avui té. A la fi de l'any 1920, mentre impressionava Made in Heaven, va casar-se amb l'actriu francesa senyoreta Renée Adorée. Per la Goldwyn va impressionar encara Pauwed, amb Eln Packer Reed.

L'any 1921 va tornar a la Famous Players Lasky Corporation, després d'una absència d'alguns anys i va impressionar nombroses pel·lícules amb la Betty Compson i altres actrius.

Darrerament treballava als Studios de la Realart, representant algunes pel·lícules de cow-boys. Les què constituïen una de les seves especialitats.

En Tom Moore és avui un gran actor dramàtic, que sap estudiar els seus papers i donar a les situacions i a la seva expressió un relleu extraordinari.

Quan un el troba afeccionat i rialler en un recó del Studio s'estrenya de veure la representant als pocs minuts, amb cara pensativa, trist o severa una escena d'amor contrarietat.

En la present setmana s'estrenarà als cinemes més importants de Barcelona, de la sèrie cim del gran artista i atleta

Eddie Polo

El Capità Kidd

Un assumpte ple d'interès i emoció, segons la novel·la anglesa d'aquest nom. Varietat d'episodis i estils

Escenari de super producció. Presentació luxosa

Exclusives Casals

Barbà de Catalunya, 45, pral. BARCELONA

AGENCIA HAVAS
AGENCIA RADIO

TELEGRAMS

De Polonia

L'Assemblea Nacional polonesa ha elegit president de la república a Narutowicz

Varsòvia, 10.—L'Assemblea Nacional ha elegit president de la República, per 289 vots, al ministre d'Afers estrangers, senyor Narutowicz.

El senyor Zamoyski, ministre de Polònia a París, obtingué 227 vots.—Havas.

Varsòvia, 11.—El senyor Narutowicz ha acceptat la presidència de la República.—Havas.

Varsòvia, 10.—El nou president de la República de Polònia, senyor Narutowicz, nascut el 1865 a Teleze. Estudià al Liceu Filològic de Ljuban; a la Universitat de Petrograd i a l'Escola Politècnica de Zurich, on rebé el títol d'enginyer de canals i ports.

El senyor Narutowicz fou nomenat professor de l'Escola Politècnica de Zurich. Ocupava la càtedra en la qual s'ensenyava l'utilització de les forces hidroelèctriques.

Després de l'armistici fou nomenat president de la Comissió internacional de forces del Rhin.

Quan pujà al poder en el seu país el Govern presidit pel senyor Grabski fou nomenat ministre d'Obres públiques, càrrec que ha conservat en els dos gabinets presidits pel senyor Whites i en els dos ministeris formats pel senyor Pontkowski.

Assistí a la Conferència de Ginebra com segon delegat de Polònia i fou després nomenat ministre d'Afers estrangers en els gabinets Sliwinski i Nowak.—Havas.

LES PROPOSICIONS DEL GOVERN ALEMANY

Londres, 11.—Les diverses delegacions s'enteraren ahir de la nota del Govern alemany rebuda el dissabte, a la nit.

En cas contrari s'hauria de redactar a un emprèstit exterior.

Es judica dubtós l'èxit del segon projecte d'emprèstit, puix si la gran indústria alemanya es negués a deixar dir al Govern de l'Imperi, és poc probable que se'n trobés a l'estranger.—Radio.

Berlin, 11.—En el projecte presentat als aliats pel Govern alemany, es declara que la ràpida solució del problema de les reparacions és una qüestió vital per Europa, i en atenció a això, el Govern que presideix el senyor Cuno està resolt a solucionar honoradament la present situació presentant un projecte de reglament provisional per la citada qüestió de les reparacions.

En vista de la dificultat de trobar crèdits a l'estranger, el Govern alemany està disposat a establir per tots els mitjans la normalitat en la cotització del marc a condició d'aconseguir una moratòria de dos anys i que se li concedeixi un tracte d'igualtat comercial amb les demés nacions i que a més a més se li permeti l'emissió d'un emprèstit exterior de tres mil milions, garantit pels ingressos de Danneberg i consagrat per enter a les reparacions i un altre emprèstit interior a quatre per cent, més mig per cent d'amortització, destinat a la mitat a reparacions i el rest a restablir l'estabilitat del marc.—Havas.

LA PREMSA ESTRANGERA

Alemanya ¿pot pagar? :: La tàctica alemanya
Les diferències entre França i Anglaterra ::
Intenció de la Premsa anglesa :: El punt de vista
italià a Londres no ha entusiasmat gaire els aliats
Un gràfic curiós de l'Excelsior :: Catalunya és
una nacionalitat segons Bainville

Pot pagar Alemanya? I si no paga, quines sancions cal prendre contra seu? Cas de concedir-li una moratòria, sota quines condicions? Amb aquests temes el "Sun" presenta en substància, el grec i complex problema que s'està examinant a Londres. L'"Europe Nouvelle" havia indicat quin seria el programa diplomàtic francès, l'"Humanité" pregunta quan durarà aquesta conferència i si s'arribarà a un compromís entre França i Anglaterra. "No t'ho hem dit, està d'acord", diu l'"Ouvrier", però s'ha pogut constatar que els desacords no són irreconciliables, sobretot limitant-se als primers aspectes del problema: fixació del deute alemany, fixació dels deutes interaliats i adhoc moratòria.

Els alemanys, uan, segons l'"Echo National", d'una tàctica que els és familiar, han volgut fer creure en llur bona voluntat.

El vast emprèstit exterior és considerat per aquest diari com una intriga per enganyar França. Les ofertes alemanyes, però, segons el "Temps", han d'ésser examinades utilitzant quina es tindrà les garanties necessàries. Fins ara, diu, llur voler no aterraça el dels papers multilaterals que surten de la premsa de la Reichsbank. Actualment no tenen un interès immediat.

Quins són les diferències d'opinió entre Anglaterra i França? Segons el mateix "Temps", França vol penyorar-se totseguit, mentre que Anglaterra vol prendre lliure eventualment, més tard, si el Govern alemany manqués als compromisos que li serien exigits. La primera presenta un mínim de perills i el màxim d'avantatges; la segona presenta, sobretot per a França, el mínim d'avantatges i el màxim de perills.

La qüestió de les Reparacions.

La Conferència de Londres acaba les seves tasques rebutjant la nota alemanya

La tesi francesa i italiana :: Les proposicions alemanyes :: Les negociacions probablement a París en comptes de Brussel·les :: Unanimitat aliada en rebutjar les pretensions alemanyes

Londres, 10.—La primera jornada de les converses que han de tenir lloc entre els primers ministres aliats ha acabat deixant una impressió molt favorable que permet esperar promptament i satisfactòries conclusions con producte de les deliberacions. Aquestes s'han vist considerablement facilitades per la desaparició de les males interpretacions personals que sorgiren durant les darreres negociacions interaliats.

La discussió fou tota ella de caràcter general i cada cap de delegació exposà als seus col·legues la tesi sustentada pel seu país.

El punt de vista francès, malgrat de la manca de referències oficials, sembla ésser el següent:

Pels lliuraments o pagaments en espècie podrà ésser concedida a Alemanya una moratòria mai superior a dos anys. Les reparacions en natura continuaran essent efectuades en proporcions reduïdes.

El Reich estarà en l'obligació de pagar el més depressa possible les finances alemanyes.

Per tal de procedir a l'establiment del marc, serà concedit a Alemanya un crèdit de cinc cents milions de marcs or, al qual s'afegirà una quantitat igual procedent de les existències en caixa del Reichsbank.

Per a garantir l'execució d'aquestes disposicions, especialment de la darrera, els aliats s'inculturaran del 25 per cent de les exportacions alemanyes i dels ingressos de duanes, exercint també un control sobre les mines del Ruhr.—Havas.

LA DISCUSSIÓ DE LA NOTA ALEMANYA

Londres, 11.—La discussió de la nota alemanya a la Conferència interaliada ha durat tres hores.

M. Poincaré fou observat a l'insuficiència de les proposicions fetes "in extremis" per Alemanya en les quals no es parla ni de la reforma del pressupost, ni de control, ni de les garanties i penyes, ni del pla de la comissió de Reparacions, i amb tot, Alemanya exigeix dos noves concessions: la moratòria i la igualtat en les facilitats comercials, contràriament al que estableixen les clausules del Tractat de Versalles.

M. Poincaré es mostra partidari d'un emprèstit interior benèvol, lliure de càrrecs fiscals i amb amnistia per l'exercici dels capitals, és exclusivament favorable als capitalistes responsables de la situació financiera d'Alemanya i que per un emprèstit exterior no es fixa ni l'import total ni la forma d'emissió.

El cap del Govern francès estima absolutament inexecutable el projecte alemany.

El senyor Mussolini opina d'igual manera i Mr. Bonar Law reconeix tot el feble que és aquest projecte, estimant útil una més ampla discussió.

El delegat belga, senyor Theunis, opina que aquestes proposicions són insuficients, massa tardanes, evasives i equívocues, per donar un resultat pràctic.

Mr. Bonar Law fou constatat que davant de l'opinió general dels aliats, no donarà a conèixer el punt de vista britànic fins després de celebrar el Consell de ministres anunciat per avui.—Havas.

Una PROPOSICIÓ DE MUSSOLINI

Londres, 11.—Telegrafia de Londres a "Le Matin" que Mussolini ha proposat als seus col·legues l'anul·lació absoluta dels deutes alemanys de la sèrie C i dels deutes interaliats.—Havas.

EL MEMORANDUM ITALIA

Londres, 11.—El memorandum italià presentat per Mussolini consta dels quatre punts següents:

Primer. Compensació dels deutes aliats i reducció paral·lela de la indemnització alemanya.

Segon. Concessió a Alemanya d'una moratòria de dos anys amb

garanties i amb sancions fixes per al cas d'incompliment.

Tercer. Emissió durant aquesta moratòria d'una primer emprèstit, una part del qual seria destinat a les necessitats urgents d'Alemanya i a la millora en el canvi dels marcs. Aquest emprèstit serà suficient perquè el saldo de la prioritat belga, o sigui uns 550 milions de marcs or, sigui pagat, i fos repartit entre els aliats una suma important.

Quart. Després de la millora dels crèdits alemanys, emissió d'un emprèstit de major amplitud, les condicions del qual es precisin i que permetria una liquidació general.—Radio.

LES NEGOCIACIONS ES REPENDRAN A PARÍS

Londres, 11.—La reunió de primers ministres començà a les quatre de la tarda, acabant a les sis.

Les deliberacions de la Conferència han quedat interrompudes, havent de reprendre el dia 2 de gener proper a París.

En aquesta Conferència no s'arribarà a un acord, aleshores es convocaria immediatament altra Conferència de caràcter més general, en la qual estaria representada la Petita Entesa.

En aquest cas la citada Conferència ja no se celebrarà a Brussel·les, sinó a París.

La delegació francesa sortirà de Londres demà al matí.—Havas.

UNANIMITAT ALIADA

Londres, 11.—Mussolini declarà avui a un redactor de l'Agència Reuter que la reunió celebrada ahir havia estat de plena unanimitat entre tots els representants aliats.—Havas.

LA NOTA ALEMANYA REBUTJADA

Londres, 11.—Els ministres aliats han rebut per unanimitat que la proposició alemanya no pot constituir base d'un acord.—Havas.

Londres, 11.—Després del vot desfavorable a l'acceptació de la nota alemanya, els primers ministres aliats prossegueixen les converses sobre el conjunt de la qüestió de les reparacions, i acabada la sessió els senyors Bonar Law i Poincaré conversaren separatament.—Havas.

HA ACABAT LA CONFERENCIA

Londres, 11.—La Conferència de ministres interaliats s'ha acabat avui per terminada.

Demà, a un quart de deu, els ministres francesos i belgues sortiran de Londres.

En acabar la reunió d'avui s'ha facilitat un comunicat oficial, manifestant que els ministres aliats han examinat les proposicions contingudes a la nota d'Alemanya, havent acordat per unanimitat declarar-les inacceptables.—Radio.

L'ACTITUD DEL GOVERN BRITANIC

París, 11.—Segons les notícies de Londres, es judica aquí que el resultat de la consulta del Ga-

D'Orient

Els delegats turcs es mostren cada vegada més intransigents a la Conferència de Lausana

Londres, 11.—Telegrafia de Lausana que els tècnics militars aliats i turcs discutiren en la reunió d'ahir durant sis hores la qüestió de la desmilitarització dels Estrets sense arribar a cap resultat positiu.

El senyor Txitxerin celebrà una extensa conferència amb Lomet Paixà en presència dels tècnics russos i turcs.—Havas.

Lausana, 11.—S'ha manifestat la intransigència turca en diversos punts. Els aliats havien demanat la completa llibertat d'accés a Turquia pels estrangers. Els turcs s'han oposat a aquest principi. Els estrangers hauran de sotmetre's a certes regles dictades per les autoritats turques.

Tampoc han admès el principi d'un certificat lliurat per un consol establint la nacionalitat del súbdit. Els estrangers no tindran el dret de comprar finques en el camp, sinó solament a les grans ciutats. La tesi turca defensa el punt de vista que els estrangers no podran exercir certes professions, reservades únicament als súbdits turcs, com són les de metge i advocat. Seran sotmesos a impostos de guerra inclosos els forçats.

A tal punt arriba la intransigència turca que hom es pregunta si no és Turquia la que vol imposar a Europa el règim de capitulacions.—Radio.

EL REPARTIMENT DEL DEUTE OTOMÀ

Lausana, 11.—La Comissió corresponent ha començat avui l'examen del projecte d'estatut referent al repartiment del Deute otomà entre Turquia i els Estats nascuts a conseqüència de la desmembració del territori turc.—Havas.

UNA PROTESTA RUSSA REBUTJADA

Lausana, 11.—Els delegats russos protestaren davant de la Conferència contra llur exclusió de les deliberacions sobre la qüestió dels Estrets.

En els capítols de la Conferència s'estima que la protesta no té raó d'ésser ja que l'assistència de delegats russos a les discussions té sol caràcter informatiu i a més a més els russos mai perseguirien cap oficialment a la solució de la qüestió dels Estrets.—Havas.

CONTINUEN ELS JUDICIS DE RESPONSABLES GRECS

Athènes, 11.—Després del judici dels primers ministres executats i el del príncep Andreu, que fou executat, seran jutjats cert nombre de funcionaris s'improvements en els maneigs del règim precedent i en la derrota de Chis-Memor.

Es probable que les sentències consistiran, solament en penes de presó o multes. En els cercles oficials s'assegura que ja no es promociaran condemnes de mort contra les persones culpables de maneigs antipatriòtics sota el rei Constantí, tot i que molts extremistes demanen encara l'aplicació de la pena capital contra els culpables.—Radio.

Neutral

ESPANYA.—Dificultat per més d'un milió; separatisme català; agitat de les Juntes d'Esquerra.

ITALIA.—Crisi econòmica i financiera; moviment flamingant; Finlàndia: Menaces de dificultats amb Rússia.

ESTONIA.—Menaces de dificultats amb Rússia.

LETONIA.—Menaces de dificultats amb Rússia.

LITUANIA.—Reglament de fronteres amb Polònia.

ROMANIA.—Crisi financiera; negociacions amb Rússia.

YUGOSLAVIA.—Crisi financiera; problema de l'Adriàtic.

ARMENIA.—Crisi financiera; reivindicació de la Bessaràbia pels russos.

TRANCOSLOVÀQUIA.—Crisi industrial; crisi de nacionalitats.

BULGÀRIA.—Dificultats interiors; convulsions revolucionàries; esfondrament del canvi.

RÚSSIA.—Desastre financiera; epidèmia, fum.

REPÚBLICA DE TURQUIA.—Crisi financiera; problema de l'Adriàtic.

ARMENIA.—Crisi financiera; reivindicació de la Bessaràbia pels russos.

YUGOSLAVIA.—Crisi financiera; problema de l'Adriàtic.

ARMENIA.—Crisi financiera; reivindicació de la Bessaràbia pels russos.

TRANCOSLOVÀQUIA.—Crisi industrial; crisi de nacionalitats.

BULGÀRIA.—Dificultats interiors; convulsions revolucionàries; esfondrament del canvi.

RÚSSIA.—Desastre financiera; epidèmia, fum.

REPÚBLICA DE TURQUIA.—Crisi financiera; problema de l'Adriàtic.

CONFERENCIES

PREMSA ASSOCIADA
: CORRESPONSALS :

La qüestió del Marroc

La manifestació pro-responsabilitats El Govern satisfet de l'acte :: Discus- sions a l'Ateneu

La manifestació organitzada per l'Ateneu demanant que es facin efectives les responsabilitats pel Marroc ha tingut un gran èxit.

Molt abans de l'hora determinada per a organitzar-se, la plaça de Neptú i carrers adjacents es trobaven plenes de multitud, que no permetia passar-hi.

Igual aspecte presentava el Passeig del Prado i els de Recolets i la Castellana, plens de nombroses públics que esperaven el pas de la manifestació i seguir-la.

Prop de les onze començaren arribar al lloc les diverses representacions d'entitats i organismes polítics que havien d'anar a la manifestació amb estandarts i senyeres.

A les onze en punt, i després de grans esforços, el jovent ateneuista va lograr apartar el públic per a poder formar el cap de la manifestació.

Anava al davant d'aquesta la Junta directiva, en ple, de l'Ateneu, amb el seu president N'Alvarez Builla i els vis-presidents Marañón i Lluís de Zulueta.

Darrera els ateneuistes anaven les representacions per aquest ordre:

Comissió pro-presoners, amb glases enlodades en l'estandart; Comissió de mares de soldats morts en campanya amb crepons de dol també a la senyera; Associació d'acomodadors; Joventut Republicana de Toledo; idem, idem de Madrid; Joventut Republicana federal; personal de Redacció i tallers d'"El Liberal"; amb un gran cartell que deia: "Justícia"; Associació de veïns de Madrid; Partit socialista; Unió General de Treballadors; Casa del Poble; societats obreses, amb els diputats socialistes Besteiro, Prieto i Sabarrit al davant; Societat Obrera de Toledo; Regueta carlí, format militarment, amb homes roges, i els seus dants.

La nota sentimental de la manifestació la donaven els nens Joaquín i Carmen Costa, fills de l'administrador d'una explotació de Sant Joan de les Mines (prop de Sagunt) al Marroc, que estiguessen presoners dels marrocs durant dos anys i quals pares foren assassinats.

La manifestació empenyent la marxa a les onze en punt, procedint-hi una secció de la guàrdia municipal a cavall.

Encara que les autoritats havien pres precaucions, ni en la dita plaça, ni tot el trajecte es veié cap parella de guàrdies de Seguretat.

Pels carrers del voltant s'havien col·locat escamots de forces d'Ordre públic i de la Guàrdia civil, que no foren necessàries.

Al passar la manifestació per davant de la Presidència del Consell, es donaren alguns visques al general Picasso, altres demanant que es fes justícia.

Aquestes exclamacions es repetiren seguidament durant el trajecte.

Als passejos laterals de la Castellana i Recolets, nombroses públics, que s'havia reunit per a presenciar el pas, foren obligats a seguir la manifestació a requeriment dels que la formaven.

Entre el públic hi havia un capellà, que no volgué adherir-se a la manifestació, promouent-se, amb aquest motiu, un aldarull que la serenitat de molts dels manifestants fou que no tingués conseqüències.

Al arribar el cap de la manifestació a la plaça d'En Castelar, molts coneguts volgué que el president del Ateneu fes un discurs.

Form en la preparació del discurs s'havia acordat que no se'n pronunciessin. N'Alvarez Builla es negà terminantment a això, però en vista de la insistència dels manifestants, es veié obligat a fer ús de la paraula breument i sols per a recomanar als manifestants que es dissolguessin pacíficament.

— Citadans — diria: — L'acte que arabeu de realitzar és el més gran que registra la història dels temps moderns. Així els responsables del desastre africà Poter algun dia vos cridarem de nou per a fer que les responsabilitats siguin un fet. Vireu la Justícia! Vireu En Picasso!

Alguns oradors espontànies van abocar la seva eloqüència, però els manifestants ho impediren.

Es impossible calcular el nombre dels manifestants. Persones acostumades a fer aquests càlculs l'estimen en 70.000. Altres enara la suposen superior.

Tot hom està de conformitat amb què la manifestació d'hir ha estat superior, en quantitat, a totes les celebrades en el darrer any.

S'ha guanyat molta, a la ma-

nifestació d'hir hi assistí gent en número superior a les celebrades a Madrid en temps d'En Bosc i Fustegueres i En Sol i Ortega.

EL GOVERN CONTENT

El president del Consell de ministres esperava a la Presidència a que la Junta de l'Ateneu anés a trametre les conclusions dels manifestants.

La Junta, per a escoltar abans els diferents organismes que formaven la manifestació, no cregué oportú fer-ho, ajornant fins avui, a les set de la tarda, la visita al president del Consell.

Aquesta tarda el marquès d'Alhucemas, al anar al seu despatx oficial, rebé la visita dels ministres d'Estat, Marina i Governació.

Manifestà als periodistes que estava molt satisfet de l'ordre admirable que hi hagué a les manifestacions ahir celebrades, no sols a Madrid, sino també a províncies.

A la de Madrid, malgrat la extraordinària concurrència, no es va produir el més lleuger incident.

Respecte dels actes samblants celebrats a províncies, els telegrams dels governadors acusen haver-se celebrat amb normalitat o plena.

El ministre de la Governació, en rebre avui els periodistes, ha dit que en les manifestacions celebrades ahir a províncies i a Madrid, no havia ocorregut la més petita alteració de l'ordre.

L'ATENEU

A conseqüència de la manifestació d'hir ha regnat a l'Ateneu gran efervescència.

Es comentava el fet que alguns dels que componen la directiva nomenada per a l'organització de l'acte, s'haguessin abstenut en el moment de votar l'acord que produí la dimissió de l'anterior Junta, i eren objecte de gran apassionament les paraules dirigides per En Builla i que foren aquestes: "L'Ateneu us agraeix que hagueu respost a la seva crida, i espera que en moments de greu perill per a la Patria acudiríeu igualment a una nova convocatòria".

A judici de molts ateneuistes, fins i tot dels mateixos que votaren la interdicció de l'Ateneu, aquestes paraules constitueixen una extralimitació del seu president, puix anuncien una actitud futura prejutjant de la corporació i pels quals aquell Centre cultural contraria de ple a un ús polític distanciat completament amb el seu Reglament i el seu Estatut.

Davant d'això i per a evitar que tal cosa pugui ésser realitzada, es redactà una proposició signada per noms de prestigi, en la qual després de sol·licitar un vot de confiança per a la Directiva, es sol·licitava la seva dimissió per haver estat el seu nomenament solament transitori i condicional a posar únicament en vigor els acords presos referents a la manifestació.

A darrera hora es reüní la Comissió organitzadora de la manifestació, ocupant-se en redactar el missatge que ha d'incloure les conclusions del dit acte.

Aquest document serà elevat a la Presidència del Consell de ministres.

EL COMUNICAT D'ANIT

El soldat del batalló d'Isabel la Católica, Daniel Iglesias Bayo, resultà ferit per la caiguda d'una paret mentre estava de guàrdia.

El comandant general de Castella anà a Almeria en dos de perna.

L'EXPEDIENT PICASSO

Aquesta tarda el ministre de la Guerra ha rebut un aveng del estat de les causes derivades de l'estudi de l'expedient Picasso.

N'hi han moltes en tramitació. L'Alcalde Zamora ha repetit les ordres perquè s'activin les roques a la major brevetat. Ha dit que una feia ordre nomenant un inspector a Africa per a l'eshriament de la inversió de totes les quantitats consignades en el pressupost de Guerra.

CONFERENCIA DENEQADA

En Millán Astray, acompanyat d'una comissió d'estudiants en l'òrles del Sindicat de Madrid, ha anat aquesta tarda al ministeri de la Guerra per a emanar l'autorització de l'Alcalde Zamora a l'obert de donar una conferència en el domicili del Sindicat d'Estudiants.

El ministre de la Guerra ha negat l'autorització.

MANIFESTACIONS A PROVINCIES

A Santander s'ha celebrat una manifestació pro-responsabilitats, assistint-hi 9.000 individus.

A la de San Vicenç d'Alcàntara hi concurririen dos mil persones.

S'han celebrat també actes iguals a Alacant i Terol, en en cartells es declararen contra la guerra, pel abandó del Marroc, la llibertat dels presoners i per les responsabilitats.

EL RETIR D'EN MILLAN ASTRAY

S'assegura que el tinent coronel senyor Millán Astray no li serà acceptada la petició de retirar que té presentada i se'l nomenarà agregat militar en una de les Ambaixades en l'estranger.

UN MONUMENT CONMEMORATIU

Per encàrrec dels generals Calvanti i Cabanellas, En Bonillure farà un projecte de monument que perpetui la memòria dels heroics del regiment de Cavalleria d'Alcàntara.

FELICITACIO COMENTADA

Un ajudant del rei, d'uniforme, ha anat al domicili del exaltat comissari al Marroc, general Berenguer, al objecte de felicitar-lo per celebrar avui dia de Sant Dàmas, la seva festa onomàstica.

TROPES AL AFRICA

Cádiz. — De matutina salpà cap a Larraix el vapor correu portant 19 caps i oficials i 289 classes i soldats de diferents cosos.

LA TASCA DEL GOVERN

El President ha dit als periodistes:

—Aquest matí he despatxat amb el Rei, posant a la signatura els decrets de nomenaments acordats en el Consell de ministres del dissabte, i dels quals ja he donat compte detalladament.

Probablement demà celebrarem els ministres un Consell amb l'objecte de seguir l'estudi dels assumptes que quedaren pendents en Consells anteriors.

Ha anunciat també el president que dintre d'aquesta setmana anirà el Rei a Almeria per a imposar, segons està anunciat, la medalla a la bandera del regiment de la Corona.

Acompanyarà al Rei en aquest viatge el ministre de la Guerra.

També l'acompanyarà el de Marina, aquest últim com a diputat per Almeria.

Per la seva part, ha confirmat el duc d'Almodovar del Valle que havien estat tramesos a la signatura del Rei els decrets de nomenaments de personal acordats en el Consell del dissabte, entre ells el de Director de Comunicacions a favor del senyor Pérez Crespo, i de Director d'Administració local, a favor del senyor Hornela.

Ha dit el ministre que havia dissolt l'Antic Negociat de Premsa, a Governació, creant en lloc seu un Gabinet polític, al front del qual havia posat el senador don Ramón Melgares.

El ministre de la Guerra ha continuat en el dia d'avui rebent visites de l'alt personal del seu ministeri, corresponents als caps de Secció i de Negociat.

El ministre d'Instrucció pública ha rebut avui els periodistes, donant-los compte de l'obertura de les Universitats a tota Espanya, sense incidents.

Una comissió d'alumnes de la facultat de Ciències ha demanat al senyor Salvatella la reforma de la plaça d'estudiis en les seccions químiques, petició que ja tenia formulada al ministeri anterior.

El senyor Salvatella ha ofert complaure'ls.

El ministre de Foment ha conferenciat amb una comissió del Consell d'Administració de la Compañia de M. S. A. i amb el ple el Consell d'Obreres públiques.

El sots-secretari sortint, senyor Estrada, ha estat al ministeri acompanyant-se del personal subaltern, per al qual ha aconsellat algunes millores.

Tot el personal hi ha tributat un afectuós comiat.

RENUNCIAS D'ALTS CARREOS

El senyor Cobian ha renunciat la direcció de Belles Arts.

El senyor Sanjuan (don Emilio), designat pel Govern civil de Ginebra, tampoc ha acceptat el càrrec.

S'assegura que no seran aquestes les úniques renunciacions.

HI HAURA ALCALDES DE REIAL ORDRE

Una comissió de la minoria republicana del Congrés, formada pels senyors Lerroux, Caballé i Iglesias (don Emilio), ha visitat aquest matí al ministeri de la Governació, per a presentar-hi quin és el criteri del Gabinet actual respecte el problema de la designació d'alcaldes.

El ministre els ha contestat, igual que havia manifestat per abans als periodistes, co és que el Govern no havia deliberat encara sobre l'assumpte i que, per tant, no tenia format criteri oficial i definitiu.

ELS MAURINS

Ahir s'inaugurà la tercera assemblea maurina, presidint-la En Goleoschoa i assistint-hi 400 delegats.

Es constituí la mesa en aquesta forma: presidents honoraris,

Maura i comte de la Mortera; presidents efectius, Goleoschoa, Silló i marquès d'Arriñaga; vice-presidents, Manké, Tarragó, Campran i Marañón; secretari, Rebelle; i vice-secretari, Figuro.

Consta en acta el sentiment per la mort d'un fill d'En Silló, ocorreguda ahir.

L'Assemblea es dividí en tantes seccions com temes té el qüestionari, inscribint-se cada assembleista a la secció que vol.

S'han reunit en seccions per a discutir els temes.

Els regidors manrins de Madrid han visitat al president del Consell per a dirli que estan disposats, per a salvar el principi de que l'alcalde siga nomenat pel Ajuntament, a votar el candidat lliberal que es pugui presentar, si el Govern acodexa, sempre que els hi sigui persona grata.

A aquest sentit han redactat un document que elevaran al Govern.

EN PARRONDO EN LLIBERTAT

Avui ha estat posat en llibertat provisional, mitjançant fiança de tres mil pessetes, el guardià de seguretat Parrondo, autor dels trets durant l'agitació estudiantil que lesionaren a quatre estudiants.

EL NOU DIRECTOR D'ORDRE PUBLICO

El nou director general de Seguretat, En Carlos Blanco, ha donat ordre que siguin restituits a lurs càrrecs els comissaris Fenol i Casal de Niz, que abans eren a Madrid.

També ha ordenat el trasllat a la Cort d'En Rafael Fernández Luna.

Ha tornat el sots-director Alvar de Juana totes les facultats que tenia abans d'encarregar-se de la Direcció General En Millán de Priego.

Els funcionaris de policia han dirigit una instància al dit director demanant deixi el càrrec de cap del personal, En Benet Armida, per dependre de Governació, havent de tornar al càrrec indicat un funcionari de policia.

En Blanco ha prohibit l'ús del braça-caps i demés objectes dels quals s'havia proveït a la policia.

FI DEL CONFLICTE ESCOLAR

Acabades les causes que determinaren la vaga d'estudiis primer i després la clausura de les Universitats, avui han reprès les classes els centres superiors d'ensenyament.

UNA CONFERENCIA

En Garcia Prieto i En Sánchez Guerra han celebrat aquesta tarda una entrevista continuant la conferència iniciada al encarregar-se el primer del Govern i que objecte versà sobre la necessitat d'informar-se al nou president de la situació en que es troben les diferents qüestions gubernamentals que estaven en tramitació al acabar l'anterior Govern.

EL GOVERNADOR DE MADRID

A dos quarts de set de la tarda ha pres possessió del seu càrrec el nou governador civil de la província de Madrid, En Joan Navarrevier, donat-se-li el sortit, En Gullen.

EL DIRECTOR DE BELLES ARTS

Ha estat designat per a ocupar la Direcció general de Belles Arts En Ferran Weyler, fill del capità general de l'exèrcit.

MOVIMENT BURSATIL

La Borsa acusa bon aspecte, guanyant la partida de l'interior 65 cèntims, al quedar a 20'65. Els Amortitzables també milloren de 15 a 45 cèntims i l'Exterior està irregular.

Els Tresors, sostinguts; les Cèdules hipotecàries, molt demandades, pujant mig enter des de 4 i 6 per cent i 0'75 les de 5 per cent.

S'han cotitzat guanyant 85 cèntims els bons del Tresor per al foment de la indústria nacional.

Els Ferrocarrils es cotitzen amb importànt pujà, guanyant 10 pessetes els Norts i 0'25 els Alacants, però després de l'horca oficial en el jolló lliure queden més baixos que al tancar.

Els francs baixen 45 cèntims; les lliures 1; els dòllars 6, i els francs belgues 15. Els marcs te- dner a 0'07815 i a 0'08.

ASSEMBLEA MERCANTIL

El Col·legi Lliure de Representants i Comissionistes de comerç de Madrid ha organitzat una assemblea de representants i comissionistes de comerç d'Espanya que se celebrarà en aquesta Cort durant els dies 14, 15 i 16 del mes que som.

Els temes de més importància a tractar en aquesta assemblea, a la qual poden adherir-se tots els representants i comis-

sonistes que paguen contribució, són els següents:

Tema segon.—Reconeixement de la personalitat dels comissionistes i representants del comerç.

Tema quart.—Estudi dels comissionistes i representants com a contribuents, quota que se'ls ha d'assignar i veritables fins dels mateixos.

Tema sisè.—Contractes amb els comissionistes que han d'obtenir-ne en cas de rescisió indeguda o falta de compliment dels negocis proposats pels mateixos.

Tema vuitè.—Reducció de les tarifes dels bitllets en les Companyies de ferrocarrils, vapors i tota mena de mitjans de transport.

LA REORGANITZACIO DE L'EXERCIT

Segons ha dit aquesta nit l'Alcalde Zamora, té en procés un pla de reorganització total de l'exèrcit.

Avui ha conversat amb el sots-secretari general Barrera per a canviar impressions i en línies generals ha donat compte al Rei d'aquesta reorganització.

ELS NOTARIS DE MADRID

Ahir es celebrà la votació per al renovament de la Junta del Col·legi Notarial de Madrid, essent elegits, respectivament, per al càrrec de degà el senyor Mateu Azpeitia, per al de censor Joan González Ocampo, i per al de tresorer Joan Moler Estebe...

Tots tres notaris de Madrid. Prengueren part en l'elecció els notaris de les cinc províncies del territori de l'Audiència. Els vots obtingueren 102 vots entre els 117 que havien de votar, no havent-hi cap vot en contra.

Després celebraren un banquet de germanor tots els notaris.

NOTES BREUS

Ha mort l'intendent de l'Armada Lluís Pando i Pedrosa, que tenia ara el càrrec d'interventor central del ministeri de Marina.

Ha complementat al Rei el comandant general de Larraix, general Sanjurjo.

Un dia d'aquests anirà al Palau la Mesa del Senat, per a sotmetre a la sanció del Rei dues llois de concessió de crèdits aprovades darrerament per l'Alta Cambra.

Han visitat al ministre de Gràcia i Justícia en el seu despatx oficial el Nunci de S. S. monsenyor Todeschini i el cardenal arquebisbe de Tarragona doctor Vidal i Barraquer.

Per la mort del cardenal Martí Herrera queden vacants el lloc de senador per dret propi i un col·lar de Carles III.

Dissabte es celebrarà a l'Himnodum la remesa d'un estandart al cos de Sanitat militar.

Aquesta nit, al l'indult d'un reu de Campionat de fur militar, condemnat a mort.

El Papa ha concedit a la reina Victòria, l'anomenada "Rosa d'Or".

Al ministeri d'Estat s'ha rebut la notícia de què en Consistò celebrat avui a Roma, s'ha nomenat cardenal a l'arquebisbe de València.

SIGNATURA D'EGRACIA I JUSTICIA

El ministre de Gràcia i Justícia ha sol·licitat a la firma del rei els següents decrets:

Indultant de la pena de mort, que li fou imposada per l'Audiència de Pamplona, a Pere Arbos.

Nomenant bisbe de Cadis a don Miguel Serra.

Jubilant a don Natali Gómez, president de l'Audiència provincial de Madrid.

Idem a don Angel de León, magistrat i l'Audiència de Barcelona.

Nomenant president de l'Audiència provincial de Madrid a don Marian Pascual Español i magistrat de la mateixa a don Josep Ojeda.

Nomenant magistrat de la territorial de Barcelona a don Pere Castany.

Idem jutge del districte de l'Hospital de Madrid a don Francesc Fabi. Idem jutge de l'Hospital de Madrid, a don Arcadi Conde.

Nomenant advocat fiscal de l'Audiència de Madrid, a don Antoni Gómez Tortosa i a don Eduard Fraile.

Nomenant magistrat de la territorial de la Corona a don Lluís Villagacón.

Idem de la de Cádiz a don Pere Muñoz i Sánchez.

Idem de la de Salamanca a don Julià Martínez de la Mata.

Idem de la de Lleida a don Joan Villarejo i de la de Terol a don Eugeni Arisena.

tois els últims carrers fins ara vacants, i no és probable que en la reunió del ministres, quedi acordat el nomenament del governador de la província de Barcelona.

El Rei no rebra col·lectivament als governadors, com ara costum, puix molts se'n han anat ja a les províncies per en foren designats i altres es proposen fer-ho en breu. Acabà dient que el president del Consell havia telegrafiat a tots els governadors consellers, pregant-los-hi que restin en els seus llocs fins que arribi el successor, i que en cas d'absentar-se, deixin el comandament de la província al president de l'Audiència.

EL FRED DE MADRID

Aquesta nit darrera el termòmetre marcà a Madrid 7 graus baix zero.

Durant avui ha continuat el fred molt intens, fins al punt de què a primeres hores de la tarda i a malgrat del sol, no senyalla més de 6 graus. Avui ha estat, fins ara, el dia més fred.

DE SOCIETAT

A la parròquia de la Concepció s'ha celebrat el casament de la senyoreta Maria Lluïsa Vigo de Fabra, filla de la vídua de Vigo i neboda de l'alcalde de Barcelona, marquès d'Alala, amb l'enginyer En Carlos García Mourillo.

A l'acte hi han assistit el citat marquès i altres parents, residents a Barcelona.

Benehí la boda el pare Alcàntara.

Com a testimoni firmaren l'acte, per la núvia, el ex-ministre Trinitari Ruiz Valarino, Joan Fabra, Francesc Bernades i Josep Maria i Ramon de Baja, i pel nuvi, el seu germà Felip, Ferran Sánchez de Toca, Jaume Martín Aguilera, Florestan Aguilera i Campuzano.

Després de la cerimònia la comitiva es trasllatà a l'hotel de la vídua de Vigo, del carrer de Claudi de Coello; on fou obsequiada amb un àpat.

Els nous esposos han sortit cap a París i Alemanya.

DOS ESTRENES

El miting Nacionalista del Poble Nou

Organitzat per la novella Joventut Nacionalista Icaria, va celebrar-se el passat diumenge al matí, a l'espai del Centre Català Democràtic Federalista del carrer de Marià Aguiló el primer dels actes de propaganda.

A l'hora de començar el miting, que per les dificultats de tràmit que hi oposà el Govern civil no's pogué anunciar públicament fins al dia abans, a les deu de la nit, el local estava completament ple, havent de romandre molts dels assistents a peu dret.

EN RIERA I PUNTI

El president de la Joventut Nacionalista Icaria i actiu propagandista doctor Riera i Puntí, comença els parlaments manifestant que aquesta Joventut ha volgut que en el seu primer acte hi assistís la Unió Catalana, a la qual elogia pel seu puritanisme d'acció i d'ideals. També fa un elogi de don Francesc Macià, que presideix l'acte.

"No som macianistes — diu — perquè aborrim els personalismes, però estarem al costat d'En Macià en tot el que es refereixi a la defensa dels ideals de Catalunya."

Fa una afirmació de fe republicana, basada en la tradició democràtica de la nostra terra.

"Nosaltres plantejem el nostre problema sense enfemesmes, i volem, com tots els pobles amb personalitat, donar-nos les nostres lleis; volem el govern dels catalans pels catalans."

Fa un eloqüent elogi a les minories selectes que saben portar els pobles pels camins de la seva salvació.

Al·ludeix als incidents que s'ús de la llengua catalana ha promogut entre les relacions oficials, afirmant que l'única llengua oficial per nosaltres ha d'ésser la catalana, defugint la cooficialitat amb altres llengües.

Diu que la democràcia nacionalista estarà al costat dels que defensen els drets de l'home.

Acaba explicant el seu desig, que aviat a la taula on s'hi asseguren els pobles lliures, s'hi asseguri també Catalunya, i fent vots per a que arribi aviat el dia que Catalunya no hi onegi altra bandera que la catalana.

EN DURAN I ALBESA

Parla en nom de la Federació Democràtica Nacionalista, elogià el bon començament de la campanya de la Joventut Nacionalista Icaria, el que és un bon auguri de victòria.

Fa radicals afirmacions nacionalistes, que són les que inspiren l'actuació de la F. D. N., afirmant també la seva convicció de que la forma republicana implantada a Catalunya és la única que pot satisfer les aspiracions de nostre poble.

Glossa el programa de la Federació Democràtica Nacionalista.

Diu que l'exemple de l'obtenció de la nostra llibertat repercutirà arreu del món, com arreu del món repercutí la revolució francesa.

Té la convicció que la llibertat de Catalunya vindrà aviat, degut a l'arborament patriòtic que enreda el cor dels bons catalans.

EN ROIG I PRUNA

Aquest orador de la Unió Catalana comença recordant els temps en que s'iniciaren els moviments propulsors del nacionalisme.

Afirma que la Unió Catalana va ésser la primera que va veure que el problema de Catalunya era un problema nacionalista. Esmenta que ja en aquells temps la Unió Catalana va convertir el periòdic "El Regionalista" en "La Nació Catalana".

Coincideix amb els altres oradors en que la forma de govern que convé a Catalunya, una volta extingida la dinastia dels reis catalans, és la republicana.

Cal que l'obra s'aturi amb els nacionalistes, car amb la llibertat de Catalunya vindrà la llibertat de l'home.

Esmenta el fracàs de la Lliga en intentar una col·laboració amb el govern centralista.

Es planya que hom faci centre governs per assumptes que no interessen a la llibertat de Catalunya.

Recorda les males arts de què es valien els governs centralistes per ofegar els moviments nacionalistes.

Sonsidera que en el terreny legal està perduda tota esperança en la solució del nostre problema.

Acaba explicant la confiança de que aviat acabarà el fet de que un poble de condicions i virtuts inferiors tingui sotmesa Catalunya, i demanant que tothom tingui fe amb l'actuació i direcció d'En Francesc Macià, el qual — diu — ens conduirà a la victòria.

EN FRANCISCO MACIÀ

Fa un vibrant parlament en defensa de la llibertat de Catalunya i atacant als que la detenten.

Amb patriòtics conceptes, fa una crida als obrers per a que s'ajuntin a la nostra causa.

Afirma que, fracassada la política d'ensulsió, la victòria de Catalunya no pot venir sense un vessament de sang que purifiqui els nostres ideals.

Fa una crida a les joventuts, i està segur que amb el concurs d'aquesta no es llunyà el dia de l'assoliment dels nostres anhels.

FINAL

Tots els oradors foren aplaudits amb entusiasme, victoriant-se repetidament a Catalunya.

La nombrosa concurrencia que assistí a l'acte sortí del local ordenadament, sense que les forces de la guàrdia civil espanyola que el governador havia enviat haguessin d'intervenir gens.

Noves religioses

Avui: Santa Donat i Sinesi, màrtirs. Quaranta hores: Avui, a l'església parroquial de Nostra Oona del Carme. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Pilar, a Sant Jaume.

Adoració nocturna: Avui, torn del Sant Angel Custodi (a la parroquial d'Hostafrancs).

Vellies en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, torn de la Verge del Pilar.

El diumenge a la tarda el canonge d'aquesta Seu, doctor Llovera va anar a Sabadell per a oficiar en el cant de vespres que va celebrar-se a la parroquia de Sant Feliu d'aquella ciutat.

El nombre total de sacerdots inscrits per al vinent concurs a rectories vacants en aquesta diòcesi és de 249.

Demà, dimarts, sortirà cap a València el degà d'aquesta catedral doctor López, amb l'objecte d'assistir a la cerimònia de la imposició del solides cardenalici al doctor Reig.

El doctor López portarà la representació d'aquest capítol catedral, que ha res d'acord de felicitat, amb motiu de l'expressat acte, al que va ésser Prelat d'aquesta diòcesi.

La festa que celebrà la colònia italiana "Fede i Patria" els dies de l'Immaculada, en la seva capella del carrer de Canuda es veié animadíssima.

A les nou hi celebrà missa el reverend Pius Josep Lauretti, director de la dita obra. A les onze, missa solemne amb plàtica, reverend pare Pere Ballestra, dels menors de Sant Francesc, doctor en Teologia de la Universitat Gregoriana de Roma.

L'orador féu mostra d'una càlida eloqüència.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

Entre els presents hi havia el bo i millor de la colònia italiana, al cap d'avant dels quals hi havia el Cav. Antonio Calcano, regent del Consolat d'Itàlia.

companyes que treballen a les Compagnies i Empreses de sumari d'aigües, Gas Lebon i Catalana, fluid elèctric, Irrigament i Forces de l'Ebre, Energia i Catalana, Il·luminat públic, Neteja pública, domiciliària i solerària i a tots els que presten serveis de caràcter públic, que, legítimament el Síndicat, des d'avui la Comissió organitzadora us invita a que passeu pel carrer Cadeña, 21, segon, a l'efecte de la inscripció, de sis a vuit de la tarda, mentre es prepara l'assemblea que nomenarà la Junta directiva."

VAGA DELS MENUAIRES

Abrir es declararen en vaga els obrers menudaires de l'escaudador. El dijous passat es declararen en vaga de braços caiguts per que no se'ls havia concedit l'augment que sol·licitaven.

El dissabte tornaren al treball, però com que els hi fou descomptat el jornal del dijous, acordaren declarar-se en vaga.

CONVOCATORIA

El Síndicat únic de Barbers i Perquers celebrà una junta general avui, a dos quarts de deu de la nit al Centre Radical, carrer de l'Hospital, 131, per a tractar d'assumptes d'interès pel Síndicat.

Exposició de Barcelona

Comissió de Turisme

Sota la presidència del Comissari d'Indústries Elèctriques i General Espanyola En Joan Pich i Pon, es va constituir la Comissió de Turisme, quin objecte, com indica la seva denominació, és proveir les moltes i complexes atencions a les quals necessàriament haurà de donar lloc l'afluència turística que es concentrarà a la nostra capital amb ocasió de celebrar-se el gran certamen.

Sense perjudici de successives ampliacions, la referida comissió va quedar constituïda pel senyor alcalde d'aquesta ciutat, senyors comissaris de l'Exposició, representants del Comitè Mixt de la matèria, senyor enginyer que d'Obrers públics de la província i senyor director d'Obrers públics de la Mancomunitat de Catalunya, senyors president, vice-president primer, vocal secretari i secretari general de la Societat d'Atracció de Forasters de Barcelona; senyor president del Centre Excursionista de Catalunya, senyor president del Reial Automòbil Club d'Espanya, senyor president de l'Associació Patronal d'Hotellers de Catalunya, senyor president d'Amos de balnearis i manantins minero-medicals de Catalunya, senyor president del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, senyor president de la Secció de Navegació de la Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona, senyors directors de les Compagnies Ferroviàries amb estació de servei en aquesta capital, senyors president i secretari de la Federació Esportiva de Catalunya, senyor regent de l'Autòdrom Nacional, S. A.; senyor director de Pares i Edificacions, S. A.; En Miquel Regàs, en son caràcter d'assessor de la Comissió Especial de Cultura de la Mancomunitat per a que respecta a la indústria hoteleria rural i En Feliu Duran, arqueòleg i doctor en història.

Per unanimitat foren elegits president i secretari de la Comissió els senyors En Bonaventura Plaia i En Manel Folch i Torres respectivament, el primer en son doble concepte d'individu del Comitè Mixt de l'Exposició i de l'Institut d'Alcalde i el segon en son caràcter de secretari general de la Societat d'Atracció de Forasters de Barcelona.

A l'objecte d'orientar decididament els treballs de la Comissió es formaren quatre subcomissions preparatòries corresponents als conceptes generals de propaganda, comunicacions, estada i excursionisme.

També es constituïren comissions provincials a Girona, Lleida i Tarragona, compostes dels senyors alcaldes, enginyers que d'Obrers públics, representants de la Secció del mateix ram, de la Mancomunitat, i presidents dels Sindicats d'Iniciativa d'aquelles capitals.

Les Sardanes Intenritat

Algun català espanyolitzat, durant l'estiu ens havia dit: — Això de la sardana és una cosa passada, quan vindran els primers freds d'hivern minvarà la febra sardanista. Ja tenim l'hivern a sobre; els primers freds, però, no han pogut res contra la sardana. Durant els dies 8, 9 i 10 s'han celebrat a Barcelona vint-i-dues audicions, han vingut tres cobles empordaneses, una novellaientat ha inaugurat les seves audicions, una nova cobla ha fet el seu debut; sembla que no cal dir res més per demostrar la intensitat del sardanisme. I és que la sardana no és pas un divertiment, és tot un caire de la nostra vida nacional que ha creat un art, una escola de música i fins una literatura. Per això esmentàvem l'article aparegut en aquestes pàgines que cantava el plor d'En Pep Ventura. En Tomàs Garcés ha escrit una de les més belles pàgines del sardanisme. I per si això ho llegia un d'aquells que creuen que la sardana és una cosa d'estiu, remarcarem que l'article d'En Garcés ha sortit amb les primeres neus.

J. M. G.

Avui, dimarts, hi hauran les oposicions a les places vacants de la Banda municipal, en les quals hi prenen part els dos temores i primer tiple de la cobla Barcelona.

Hem sentit executar per l'Albert Martí la composició que el mestre Lamoire ha escrit per a tenora amb acompanyament de piano. Execució i obra són excel·lents.

Hem dit que el concert de sardanes de Cap d'any serà un èxit més per a l'història dels seus organitzadors.

CATALUNYA

REUS, 10. — Davant un públic nombros s'ha jugat el partit de futbol de campionat, entre el Gimnàstic, de Tarragona, i el Reus Deportiu.

L'encontre ha estat força interessant i si bé el marcador ha igualat el nombre de tants, 2 a 2, l'equip local ha dominat constantment al seu contrincant, a qui la fatalitat li ha permès no sofrir una derrota.

Al teatre Ciro ha donat un concert el Quartet String Loudon, organitzat per l'Associació de Contests, acte que ha resultat un veritable èxit. Pot dir-se que el Quartet Loudon és un dels millors de quants han visitat la nostra terra.

L'Ajuntament ahir celebrà sessió, en la qual es va promoure un extens debat polític, tenint ocasió una vegada més de fer manifestacions d'anticalanitat els regidors de la U. M. N., als qui acompanyen els altres regidors que se titulen autonomistes republicans, que bogueen per l'autonomia individual, de família, etc.

VILAFRANCA DEL PENEDÈS

Al nostre camp d'esports s'han batut en partit amistós, el Reserva del F. C. Vilafraça i Els lleons, de Barcelona, venent l'equip local per dos gols a zero.

El primer team del F. C. Vilafraça, el passat diumenge es traslladà a l'Arbó per a jugar un partit decampionat amb l'equip d'aquella vila.

El Club arborenc, que pel que hom diu, ha estat desqualificat, no comparegué al camp, apuntant-se el Vilafraça els punts que li corresponien.

A Barcelona ha mort l'esposa d'En Lluís Fuster i Gálvez, l'amable senyora Na Concepció Rius.

Va creixent el nombre de joves i damiselles que aprenen de puntejar la nostra dansa nacional, ço que fa que cada festa es vegi més com corregudes les ballades del Foment Sardanista.

AGREMENT. — S'ha celebrat esplendorosament la festa de la Immaculada per l'Associació de Filles de Maria.

Pel matí tingué lloc la missa de Comunió general, durant la qual es cantaren escutllits motllets. A les deu es celebrà un solemne ofici, cantant-se la "missa coral de Pius X", sota l'intel·ligent direcció de mossèn Angel Pujol, mestre de capella de la Parròquia.

A la tarda, després d'un trisagít cantat, l'orador sagrat mossèn Ramon Puig dirigí la paraula als fills, i finalment es féu l'imposició de medalles a les noves associades i cant del "Tota Pulchra" a quatre veus, pel cor de senyoretes.

PALMA DE MALLORCA. — El Govern ha acceptat la dimissió del governador civil, Xavier Milán Atenent ordres del ministre i entregat el comandament al president de l'Audiència, N'enric Lasala. Aquell sortirà cap a Barcelona-Madrid el dilluns.

El partit republicà federal de Palma ha telegrafiat a l'Alemany de Madrid adherint-se a la campanya pro responsabilitat i a la manifestació del diumenge.

A conseqüència del gran temporal han naufragat el llaut "Antonieta", i el llaut "Dos Hermanos". Els tripulants, nedant moltes hores, lograren guanyar les costes, sufrint algunes lesions.

També es perdé una barqueta tripulada per individus que portaven a bord del vapor suec "Ostianovich", ancorat al port d'Alcúdia, al jove Francesc Crespi, fill del representant de la Societat espanyola de Carbons, el qual es negà, salvant-se els mariners.

L'interfecte anava a resoldre assumptes comercials.

Al Teatre Principal ha debutat la companyia del teatre Infanta Isabel, de Madrid, la qual dirigeixen En Francesc Fernàndez i l'actriu Carme Giménez.

Representaren "La calumnia", dels germans Quintero.

Ha mort Na Maria Marzuella Pujol Piza, mare de l'oficial lletrat d'aquest Ajuntament, el qual també fa poc morí.

Conferència del senyor Bremon

BANYOLES. — El passat dia 8 del corrent, festiu de la Concepció, l'il·lustre regidor de l'Ajuntament de Banyoles, En Salvador Bremon i Masgrau, donà una conferència al Foment de Cultura i Esport, de Banyoles, d'on ell és fill, disertant sobre el tema "Què és el catalanisme".

L'orador exposà les modalitats que ha sofert la denominació del catalanisme, dient que s'ha anat anomenant autonomisme, regionalisme, federalisme i per últim, nacionalisme, que és, segons el senyor Bremon, l'únic mot apropiat a la essència del catalanisme.

Definí aquests termes en els seus conceptes purs i diu que el catalanisme és amor, inclinació, esforç, ideal, actuació, presència de Catalunya per sobre de tot, per a lograr que sigui lliure i independent com fou en altres

temps. Explica el que era Catalunya fa uns quants segles i la llibertat que tenia.

Diu que quant els nostres sentiments hagin ressorgit, quan l'ànima nostra s'hagi reviscolat, llavors hem d'anar a la nostra alliberació i a la de la Pàtria nostra. Si això haguéssim de raonar-ho, ho faríem presentant el nostre problema de dret i de fet.

De la par de dret tenim que som esclaus, que forem lliures i ço que fou té que tornar a ésser. Catalunya, doncs, té d'ésser un Estat lliure, una Nació sobirana.

De fet, tenim que Irlanda, Polònia, Txecoslovàquia i Finlàndia han obtingut la llibertat. Doncs nosaltres, que tenim el mateix dret a la vida que els altres, devem obtenir-la com ells, i el que és digne de tenir-la, si no li donem se la prenem."

Exposa la bibliografia nacionalista catalana que es mostra en tots els ordres, comptant amb valioses obres, com són les d'En Pi i Margall, Almirall, Torres i Bages, Duran i Ventosa i Rovira i Virgili. Continua dient que el període teòric ja ha acabat; que ja hem demostrat prou el nostre dret d'ésser lliures; que ja n'hem escrit prou de llibres. Ara el que convé, és una altra cosa.

Quan tinguem herois i màrtirs — acaba En Salvador Bremon — llavors podrem dir: Europa, aquí tens un poble que vol i es pren la seva independència.

Aplaudiments perllongats de la gentada que omplena la sala d'actes del Foment de Cultura i Esport, de Banyoles, aclamaren les últimes paraules de l'orador, que fou molt felicitat per la seva disertació que a més d'agrair a tothom, fou mantes vegades interrompuda per les aclamacions de la distingida concurrència.

ARENYS DE MAR, 9. — A nostra església parroquial se celebraren ahir, amb gran solennitat, les funcions religioses pròpies de la diada.

Amb el bon sentit que fa alguns anys impera, aquestes tingueren un caire català, en especial el sermó que en la funció de les filles de Maria hi féu el catedràtic de l'Institut doctor Carbó.

Durant el dia i seguint l'antic costum (que no sabem tingué parió) la nostra mainada reté culte a la "Mare de Déu fumadora" com aquí, sense intenció irreverent, és anomenada la festa de la Immaculada, fumant a desdir la tradicional matafuga, amb tota mena i varietat de pipes.

De ràpida enfermetat, si bé feia anys es trobava delicat de salut, morí ahir el conegut federal i nacionalista En Josep Rosell Lloveras. El seu enterrament ha estat una veritable demostració de les simpaties i afecte amb què contava.

REUS. — El miting dels regionalistes, que estava anunciat per al dia 10, ha estat ajornat per al 17.

Han estat fixats uns cartells anunciant la conferència que donarà al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria el president de l'Acció Catalana, En Jaume Bofill i Matas.

La Joventut Nacionalista Republicana convoca a reunió general als seus socis per al vinent dia 12, a des de la vetlla.

Avui s'ha celebrat el partit de futbol entre el Tàrraga F. C., campió de Lleida, i el Reus Deportiu. L'encontre ha resultat interessant i empenyat, resultant guanyador el club local per un gol a zero. A causa del fort vent regnant aquesta tarda moltes jugades de combinació han resultat malnades.

IGUALADA. — D'una habitació d'un hotel d'aquesta ciutat, mentre dormia ha estat sotreta a un individu anomenat Josep Sabatà la quantitat de 16.000 pessetes. El fet a ocorregut a la matinala del diumenge últim.

La guàrdia civil treballa activament per descobrir a l'autor de la sotstracció, i segons rumors, es té ja una pista.

L'estadística demogràfica d'aquesta ciutat durant el passat mes de novembre ha donat el següent resultat numèric: Naixements, 20; defuncions, 17; matrimonis, 14.

MATARÓ. — Amb èxit extraordinari va celebrar-se el passat diumenge al Casal Català de Mataró el lunch amb què aquesta entitat va festejar la visita del Sr. Francesc Macià i altres representants de la Federació Democràtica Nacionalista.

A l'acabament del banquet, al qual varen assistir més de 300 persones, varen parlar els senyors Josep Cabot i Florenci Serra, de Mataró; en Roca i Roca, per la Joventut Icaria, del Poble Nou; el doctor Riera i Puntí, per la Unió Catalana; En Duran i Albessa, i per últim el senyor Francesc Macià. Tots, amb devotes paraules d'un nacionalisme radical, varen bregar per la constitució definitiva del front únic nacionalista, per a donar la batuda gloriosa a l'enemic. La concurrència, plena del més gran entusiasme, aplaudí tots els parlaments i en acabar el senyor Macià fou aclamat.

Després varen reunir-se els delegats de la Federació Nacionalista de la Costa de Llevant, per tenir un canvi d'impressions referent a la nova actuació a seguir per millor comportar-se en la lluita per l'alliberació total de Catalunya. — Borràs

TARRAGONA. — En els partits de campionat de futbol ju-

gats ahir, s'obtingueren els següents resultats:

Gimnàstic-Tarragona. Reus Deportiu, empat a dos gols. Silfata-Tarragona 2 a 1 a favor del primer; Yalls Deportiu-Torres 4 a 1.

El dia 10 del corrent, a les dotze del mig dia, la Junta d'Obrers del Port procedirà a sorteig públic de 22 obligacions de l'emprèstid de dita Junta, en conformitat amb les disposicions acordades per la Direcció General d'Obrers Públics.

Degut a la iniciativa del nou director de Sanitat, s'estan montant la caldera i estufa de desinfecció en l'Estació Sanitària del nostre port.

Aquesta setmana, després reparades les importants avaries sofertes, sortirà del nostre port flotant el vapor noruec "Avaler".

CAPSAÑES. — La Comissió delegada de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana a Capasanes ha quedat constituïda en aquesta forma:

President, R. Sedó Borrell; secretari, Abdó Barceló; tresorer, Innocenci Coll Valles; vocals: Roca Sabatà Cots, Marià Vernet Barceló.

OLOT. — L'hospital municipal ha rebut 850 pessetes de donacions anònimes.

El Pomell de joventut "Montscopa" prepara diferents actes per a celebrar el primer Capdany de la seva constitució.

Han estat nomenats caporal i subcaporal de districte de Sometent d'aquesta Nació Puigdemont i En Rafael Hostench.

El diumenge va tenir lloc el segon partit de campionat del grup B, de les terres gironines, entre l'Olot F. C. i el Ràpid, de Banyoles. Aquests varen presentar-se de tal manera reforçats amb jugadors d'altres equips, que de Banyoles només en portava el nom. Són de la colla d'En Fumier i amb això està dit tot. No per això els nostres jugadors varen espantar-se amb tot hi que alguns dels millors no pogueren jugar per trobar-se lesionats del partit del divendres. La lluita fou dura. Si els nostres jugadors un bell joc de combinació, els furnaristes sols defensaven el seu, intentant dominar la porta, logrant-ho per quatre vegades. L'Olot F. C. logrà també marcar-ne dos. El públic, avalotat els jugadors banyolins (?) i referent per lluc parcialitat i manca d'apitllat.

El dissabte

Els Espectacles

KURSAAL

le indicuéis una o dos referencias con el fin de tomar informes.

— ¡Yo misma le escribiré las direcciones donde ella pueda informarse! ¡Tengo también certificados de buena conducta, que ya le he mostrado!

Elena abandonó la habitación continuando Bella dedicada en sus quehaceres.

Tan pronto quedó sola reapareció en la mirada de la cómplice de Wu-Fang la maliciosa sonrisa que brillaba ordinariamente en sus ojos.

La primera parte de su misión había tenido un éxito superior a lo que ella misma se esperaba. Ella había logrado introducirse en la casa y podría con toda probabilidad llevar a cabo sus propósitos tranquilamente.

Cuando a tia Betty se le ocurriese ir en busca de los informes sobre su nueva camarera, sería ya tarde: el proyecto de los chinos habría sido ejecutado completamente.

De vez en cuando dirigía una mirada al exterior como si esperase algo que tardaba en llegar.

Francisco, mientras hacía la limpieza, observó estos maneños.

— ¡Qué espera usted! — preguntó él — para estar tan preocupada?

— ¡Mi duñi! — respondió con aire de

de la que resulta que el pago de los intereses de los préstamos de la U.S. para poder cumplir con esta petición.

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

Exposició de diferents articles per a taula, cuina i presents a preus incompetibles

CRISTALLERIA

	Pics. Corona
Vasos fins llisos per aigua.	4'00
id. id. id. vi.	3'10
id. id. id. jerez.	2'75
id. París id. aigua.	9'00
id. id. id. vi.	8'75
id. id. id. jerez.	8'50
id. orgue id. aigua.	9'00
id. id. id. vi.	8'75
Copas bou llisos per aigua.	8'00
id. id. id. vi.	7'60
id. id. id. jerez.	7'10
id. id. id. licor.	6'85
id. París id. aigua.	10'50
id. id. id. vi.	8'15
id. id. id. jerez.	7'80
id. id. id. licor.	6'50
id. bola id. aigua.	10'50
id. id. id. vi.	8'15
id. id. id. jerez.	7'80
id. id. id. licor.	6'50
id. Espanya id. aigua.	8'00
id. id. id. vi.	7'60
id. id. id. jerez.	7'10
id. id. id. licor.	6'85
id. xampany.	9'50
Jocs mig cristall tallats, un.	71'00

MAJOLICA

Joc de miqueta i columna, a ptes. 80, 15, 40.
Paraiguers, des de pessetes. 20'00

PORCELLANA

	Pics. Cla.
Vasos, 73 peces, des de.	120'00
Jocs cafè, 12 tasses, dotzena.	27'50
Tasses amb plat, per a cafè, dotzena, des de.	16'20

BATARIA CUINA

Jocs tres olles, esmaltades.	13'45
id. id. alumini.	20'50
id. id. estanyades.	14'25
id. casseroles esmaltades.	9'75
id. id. alumini.	18'15
id. id. estanyades.	11'30
id. id. cassons esmaltats.	5'40
id. id. alumini.	7'75
id. id. estanyats.	5'80
id. id. vasos, amb tapa email.	8'50
id. id. id. sense id.	4'60

FLORS

Ram ametller.	1'35
id. amarant.	1'25
id. flor.	0'75
id. Relanda.	1'00
Aparells parlants, a 128, 150, 180, 150, 230 pessetes, un.	
Reguladors roure, a 78, 95, 105, 107, 112, 113, 153, 162, 205 pessetes un.	
Reguladors color noguera, a 74, 75, 90, 113, 153, 162, 183 pessetes un.	

Pròximament gran exposició de
JOGUETS

Dr. BOADA Mals de la pell. Vies urinàries. Raig X. Corts Catalanes, 642, de 2 a 4. Clínica de Sant Pau, 44 de 7 a 10

Ferré. - Pintura: Decoració
Sant Domènig del Call, 4-Tel. 4915-1
ANUNCIS, ROLLS, FAÇANES
OBRES DE TREBALLS D'ART

Licor del Polo

Excel·lent dentífric de gran poder antisèptic. El seu ús constant assegura una formosa i sana dentadura. Mlg siglo d'èxits

De 25 fins a 3000 bugies
— Rbla de les Flors, 16. —

A. CASTELLS

PORTAFERRISA, 18
TELÉFON, 1983 A.

Joguines

Unió d'Empresaris de Pompes Fúnebres, S. A.
Plaça Santa Anna, 24, 1.ª Servei Municipalitzat

CENTRAL:

TELEFON 2480-A

SUCURSALS:

Districte I Balboa, Horta P. Barceloneta. Tel. A. 1895.
" I Estafeta. Poble Nou. Wad-Ras, 236.—Tel. 238 S.
" VII Poble Sec, Campo Sagrado, número 24.—Tel. 3400 A.
" VIII Sans, Canonge Pibernat, 10.—Tel. 104 H.
" VIII Gràcia i Sant Gervasi, Menéndez Pelayo, 133.—Tel. 757 G.

Districte IX Sant Andreu, carrer Sant Andreu, número 261.—Tel. 364 S. M.
" IX Horta, Major, 27.—Tel. 99, S. M.
" X Sant Martí, Montanya, 37.—Tel. 234 S. M.
Hospital Clínic.—Tel. 333 G.
Sarró, Reina Elisenda, 8.—Tel. 167, H.

El públic pot utilitzar també els telèfons de les Tenàcies d'Alcaldia i quarteres de la Guàrdia Municipal.

RINOCLES-GAFES-LENTES-MUNTURES

GRANS ESTOCS

Execució ràpida i econòmica de les formes dels senyors metges oculistes

ES GRADUADA GRATUITAMENT LA VISTA

METRON — Plaça de Catalunya, 17

GRANDES ALMACENES

"EL ÁGUILA"

GRANS MAGATZEMS
EL AGUILA

Plaça Reial, 13 BARCELONA Tel. 2014, A

SUCURSALS: Madrid, Barcelona, Alacant, Almería, Bilbao, Cádiz, Cartagena, Gijón, Granada, Málaga, Palma de Mallorca, Santander, Sevilla, València, Valladolid, Saragossa

Robes confeccionades
per a senyor, senyora,
nen i nena

Boàs, Pelleteria, Camiseria,
Gèneres de punt, Corbateria,
Guanteria, Capelleria, Sabate-
ria, Paraigües, Bastons i Ar-
ticles de Viatge

- N.º 1 VESTIT de xeviot espiguilla, tot llana Ptes. 45
N.º 2 VESTIT de xeviot, cató llistat " 75
N.º 3 VESTIT de vicunya superior, blava o negra " 90
GABANYS de xeviot gris, forma corrent " 50
GABANYS raglan de camussa forro a la anglesa " 50
GABANYS raglan de xeviot espiguilla amb cintu- " 105

GRANDES ALMACENES

"EL ÁGUILA"

- N.º 32 VESTIT Mariner, de vicunya blau (7 a 10 anys) Ptes. 30
N.º 33 VESTIT Guerrera, de paten color (4 a 6 anys) .. " 15
N.º 34 VESTIT London de sarja blava, brodat d'or, id. .. " 48
N.º 35 VESTIT Esport de xeviot amb armilla (7 a 12 a.) " 50
N.º 36 VESTIT Matello, de vicunya blau 4 a 6 anys) ... " 25
N.º 37 VESTIT Esport, de paten llistat, gris (4 a 6 anys), " 19

GRANDES ALMACENES

"EL ÁGUILA"

- N.º 51 ABRIC de camussa blau o negra mig forrat Ptes 110
N.º 52 ABRIC de gamusa beiga, bordat, sense forro. ... " 88
N.º 53 ABRIC d'astracan color fantasia, tot forrat. " 225

Camisseria a preus de majorista

Calçats a preus de fàbrica

Demaneu el catàleg general

Preu fix :: Vendes al comptat

CASA BALTA

AVIS:

Havent adquirit importants partides per a **LIQUIDAR** en Llanes, Sedes, Veluts, Panes, Astracans, Ris (punt), Douvetin obrat, (brocat) i altres articles de **GRAN MODA**

participem als nostres amics i bons clients que des de demà els posem a la venda a preus molt convenients

SECCIÓ ES- D' ARTICLES PROPIS PER ESTRENES DE
PECIAL NADAL

Pana, anglesa en blanc i colors	6'90 pessetes metre
Pana (boudon) en blanc i colors	6'85 " "
Vellut Ohiffon (90 cm.)	17'50 " "
Astracan en negre i colors	25'00 " "
Sealskin (vellut Nord)	45'00 " "

Panyet Alcoy (100 centímetres)	1'35 pessetes metre
Sarja prunel, tot llana	3'50 " "
Panyet, en colors	5'00 " "
Camussa, en colors, molt bona	5'00 " "
Camussa (140 centímetres), superior	7'50 " "

NOTA.-Durant aquests dies saldrem, demés, tots els trossos i restes de col·leccions de la temporada.

BANYS NOUS, 11

TELEF. 779-A

CECS BOQUERIA, 8